

Sygn. akt II KZ 16/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 15 czerwca 2016 r.,
w sprawie **M. K.**,
oskarżonego z art. 212 § 2 k.k.,
po rozpoznaniu zażalenia oskarżyciela prywatnego C. P.,
na zarządzenie Przewodniczącego V Wydziału Karnego - Odwoławczego Sądu
Okręgowego w Ł.,
z dnia 31 marca 2016 r.,
o odmowie przyjęcia kasacji,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 31 marca 2016 r., Przewodniczący V Wydziału Karnego-Odwoławczego Sądu Okręgowego w Ł. na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. odmówił przyjęcia kasacji sporządzonej osobiście przez oskarżyciela prywatnego C. P. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 7 lipca 2015 r.

Zażalenie na ww. zarządzenie wniósł oskarżyciel prywatny C. P., zarzucając obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wydanego zarządzenia, a mianowicie art. 526 § 2 k.p.k. przez przyjęcie, że oskarżyciel prywatny w

postępowaniu kasacyjnym nie może samodzielnie wnieść kasacji we własnej sprawie, nawet jeśli wykonuje zawód adwokata.

W konkluzji oskarżyciel prywatny wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia i przyjęcie wniesionej przez niego osobiście kasacji.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie oskarżyciela prywatnego nie jest zasadne.

Zgodnie z dyspozycją art. 526 § 2 k.p.k. kasacja, o ile nie pochodzi od prokuratora, Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich albo Rzecznika Praw Dziecka, powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę lub pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym. Treść tego przepisu jednoznacznie wskazuje, że nawet strona będąca sama adwokatem lub radcą nie może samodzielnie, i prawnie skutecznie, sporządzić i podpisać skargi kasacyjnej. Chodzi zatem o zapewnienie warunków ku temu, aby kasacja była wnoszona, gdy – bez osobistego zaangażowania wynikiem prawomocnie zakończzonego procesu – wykaże się możliwość zaistnienia szczególnych uchybień stanowiących podstawę owej skargi.

Taka interpretacja wpisuje się w ugruntowaną linię orzeczniczą Sądu Najwyższego, rysującą się na gruncie wykładni powołanego wyżej art. 526 § 2 k.p.k. Podawane natomiast w uzasadnieniu zażalenia orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2003 r. (*II KZ 61/02, OSNKW 2003, nr 5-6, poz. 46*), w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że adwokat ma prawo sporządzić i podpisać kasację we własnej sprawie, miało charakter odosobniony i zostało poddane szerokiej krytyce (zob. np. glosy krytyczne: C.P. Kłak, *Ius et Adm.* 2004/2/257, J. Kosonogi, *WPP* 2004/1/166, B. Kurzępy, *OSP* 2004/1/6, M. Zbrojewskiej, *Palestra* 2004/1-2/247). Po dacie wydania wymienionego orzeczenia Sąd Najwyższy przyznał prymat literalnej wykładni przepisu art. 526 § 2 k.p.k., co znalazło swoje potwierdzenie w szeregu późniejszych orzeczeń (zob. np. *postanowienia SN z dnia: 20 lipca 2006 r., V KZ 27/06, OSNwSK 2006/1/1470; 18 stycznia 2007 r., II KZ 29/06, OSNwSK 2007/1/201; 15 marca 2007 r., III KK 65/07, OSNwSK 2007/1/635; 19 marca 2009 r., III KZ 15/09, OSNKW 2009/8/65; 10 sierpnia 2011 r., SDI 17/11, LEX nr 1663735*).

Obecnie regulacja zakresu przymusu adwokacko-radcowskiego w odniesieniu do sporządzania i popisywania kasacji nie wywołuje już żadnych wątpliwości zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie. Powszechnie akceptowany jest pogląd, że „żadna ze stron procesowych nie może sporządzić i podpisać kasacji we własnej sprawie. Nikt bowiem nie może być adwokatem ani pełnomocnikiem reprezentującym siebie samego” (cyt. wyżej postanowienie SN z dnia 18 stycznia 2007 r., II KZ 29/06, OSNwSK 2007/1/201).

Jedynie na marginesie można byłoby wskazać, że zgodnie z uprzednio obowiązującą treścią art. 446 § 2 k.p.k. („apelacja od wyroku sądu okręgowego, która nie pochodzi od prokuratora, powinna być sporządzona i podpisana przez adwokata lub radcę prawnego”), jeżeli sama strona była adwokatem bądź radcą prawnym, to sporządzona i podpisana przez nią we własnej sprawie apelacja spełniała wymaganie sporządzenia i podpisania jej przez adwokata albo radcę prawnego (zob. D. Świecki, *Postępowanie odwoławcze w sprawach karnych. Komentarz i orzecznictwo*, wyd. III, komentarz do art. 446, teza 2). Jednak i ten przepis z dniem 15 kwietnia 2016 r. został zmieniony i obecna jego treść („apelacja od wyroku sądu okręgowego, która nie pochodzi od prokuratora, powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę lub pełnomocnika”) nie pozostawia wątpliwości, podobnie jak w przypadku wniosku o wznowienie postępowania (zob. art. 545 § 2 k.p.k. - „wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez obrońcę albo pełnomocnika”), że strona, która sama jest adwokatem lub radcą prawnym, nie może w swojej sprawie wnieść apelacji od wyroku sądu okręgowego, podobnie jak i złożyć wniosku o wznowienie postępowania oraz kasacji.

Jakkolwiek należy przyznać rację skarżącemu, że zawarte w zaskarżonym zarządzeniu sformułowanie, iż kasacja oskarżyciela prywatnego została „wniesiona przez podmiot nieuprawniony” nie jest trafne, albowiem do wniesienia kasacji uprawnione są strony (art. 520 § 1 k.p.k.), a oskarżyciel prywatny jest przecież stroną postępowania i jego kasacja dotknięta jest jedynie brakiem formalnym (nieuzupełnionym w terminie), to jednak tego rodzaju uchybienie nie miało żadnego wpływu na treść zaskarżonego zarządzenia.

Skoro zatem wniesiona przez oskarżyciela prywatnego kasacja dotknięta jest brakiem formalnym, to należało dopełnić czynności zmierzających do jego usunięcia w trybie art. 120 § 1 k.p.k., co też sąd odwoławczy uczynił. Wobec nieuzupełnienia braku kasacji w wyznaczonym terminie stosowną reakcją była z kolei odmowa jej przyjęcia.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.

kc